

NÉGY ÉRDEKES FILMRŐL

*Brüsszeli tudósítónk
jelenti*

Beszámolómat Erskine Caldwell könyvéből, az »Isten földecskejé«-ből készült amerikai filmmel kezdem. Mint ismeretes, Caldwell egy ízben már megbánta, hogy filmre vitték regényét, ezúttal úgy egyezett meg *Anthony Mannel*, a film rendezőjével, hogy ő maga ellenőrzi a forgatókönyvet. Nos, ezek után nagy reményekkel eltelve néztük meg a filmet. Sajnos — családias vár a nézőre. A film alig hasonlít a könyvre. A makacs és kincset kereső georgiai paraszt, aki állandóan őrül a földjéért, a brutális ösztönű férfiak, a szerelemre áhító asszonyok, a gyöngédségnek, szemérmertlenségnek, szexualitásnak és ártatlanságnak az a különös hangulata, amelyet Caldwell regényét átvitt a filmre — mindez hiányzik a filmből. S nincs benne az író leleplező szándéka sem: a szakszervezet által elárult munkások családodottsága, a georgiai parasztok nyomorúsága.

A film csak azok számára jelent némi élményt, akik elfelejtették, vagy nem is ismerik a regényt. A szereplők közül *Robert Ryan* az apa, *Aldo Ray* a vő, *Tyna Louise* a sógor-

Orson Welles
és **Akim Tamiroff**
a »Bosszúszomj« c.
film főszereplői

Virginia McKenna
a »Tittkos ügynök
Sz.« főszereplője

nő szerepében kiválóak.

Orson Welles rendezte s ő játssza is legújabb filmjét, a »Bosszúszomj«-at (*Touch of Evil*). Játékáért díjat kapott a brüsszeli fesztiválon. Nos, valóban, ez a határozott, kellemtelen, sánta amerikai detektív, akit ő a filmben alakít, különös figura. Egyébként az egész filmre jellemző ez a különösség. Tulajdonképpen a kamera csodáit szemlélhetjük, alulról fényképezett jeleneteket, amelyekben a szemérmek szörnyeknek látszanak; különös világítások, hirtelen csend és zavaró zene, valóságos varázslata a rendezésnek, amelyet olykor zseniálisan tartunk. Józsa-

nabb percekben azonban észrevesszük, hogy a szereplőkből hiányzik minden emberség, tulajdonképpen bábuk, amelyeket dróton rángatnak. A film különös »erkölcsi tanulása«: a detektív afféle felsőbbrendű ember. *Orson Welles* kívül említjük meg egy kis epizód szerepében a még mindig szép *Marlene Dietrichet*.

Dürer és Holbein festményeire emlékeztető poézis és szépség árad *Ingmar Bergman*-nak, ennek a tehetséges fiatal svéd rendezőnek legújabb filmjéből, amelyet nemcsak rendezett, hanem szokása szerint ő is írt. A »Hetedik pecsét« a XIV. században játszódik, abban

Inga Gill és Max von Sydew,
a »Hetedik pecsét« című
svéd film főszereplői

a korban, amikor, a rendező szavai szerint »Az emberek úgy félték a pestistől, mint ma az atombombától«. Választ ugyan nem talál sem a középkori ember rettegésére, sem a maiéra, filmje mégis megrendítő. Sok benne a szimbolizmus, talán bizonyos miszticizmus is. Az élet és halál problémáját veti fel, abból az alkalmából, hogy egy keresztesháborúban csalódott lovag hazatér Svédországba, ahol a fekete pestis gyilkolja az embereket. S mikor ez a lovag szembe találkozik a halállal, haladékat kér, mert előbb egy jó cselekedetet akar végrehajtani.

Bergman filmje bizonyítja, hogy sok igazság van elvében, amely szerint »egy filmművész csak úgy tudja magát művészién kifejezni, csak úgy tud a közönség — más országok közönségének is — szívéhez szólni, ha szülőhazájához hű marad, s annak sajátosságait akarja filmjében ábrázolni«.

Bergman valóban művésze, nem csupán technikus a filmnek. A csodálatos felvételeken és nagyszerű tömegjeleneteken kívül ki kell emelni valamennyi szereplőnek nagyszerű játékát is.

A »Titkos ügynök Sz.« című angol filmnek van bizonyos történelmi

alapja. A német fasiszták ugyanis huszonnéhárom éves korában agyonlőtték Violette Szabót, aki titkos küldetésben járt a megszállt Franciaországban, s aki halála után megkapta a legnagyobb angol kitüntetést, a György-keresztet. Lewis Gilbert, a film rendezője bizonyos elemekkel természetesen kiegészítette az életrajzi adatokat, s nem bízott az Intelligence Service-nek túl nagy szerepet tulajdonítani a náci fasizmus elleni harcok csoportok kialakításában. Virginia McKenna, aki a főszerepet játssza, vonzóan alakítja ezt a leányfigurát, a többi szereplő is hitelesen játszik. W. MICHAUX

Az »Isten földcséskéje« című
film főszereplői: Robert
Ryan, Fay Spain, Tina
Louise és Helen Westcott